

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: **DIMITRIE ALEXANDRESCO**

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Inalta Curte de casație

PRIM-REDACTOR: **ION N. CESARESCU**REDACTOR-PROPRIETAR: **I. S. CODREANU****A B O N A M E N T U L**

Pe an, în România, cu Tabla. . . 45 lei
 6 luni . . . . . 20 „
 3 luni . . . . . 10 „
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația București, **CALEA RAHOVEI**—5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON № 16/98**S U M A R****Studiu asupra privilegiilor (urmare) de d-l D. Alexandrescu;****JURISPRUDENȚĂ:**Curtea de casație, secția III: *Primăria comunei Ocele Mari cu Arnold Iarini;*Tribunalul Ilfov secția I: *Antigone Hristu cu Spiridon Cerie, cu o Observație;*Trib. Putna secția I: *V. Constantinovici cu G. Ioan;*Acțiunile imobiliare referitoare la pământurile date locuitorilor săteni și declarate inalienabile prin lege de improprietare, mai sunt scutite de timbru, atunci când pământurile devin alienabile? de *d-nul R. Vălenescu.***Studiu asupra privilegiilor *)***Despre rangul privilegiilor asupra mobilelor, la caz de concurs între ele. (Comentariul art. 1731—1736)*

Concursul privilegiilor generale între ele nu dă loc la nicio dificultate, pentru că aceste privilegii se exercită în ordinea determinată de art. 1729, după cum ne-o spune anume acest text. Ordinea în care se exercită aceste privilegii, este următoarea:

1° Cheltuelile de judecată făcute în interesul comun al creditorilor; 2° cheltuelile înmormântării, în raport cu condiția și starea socială a defunctului; 3° cheltuelile boalei celei din urmă, făcute în curs de un an; 4° salariul oamenilor de serviciu pentru un an trecut și restul datoriei din anul curent; salariul pe șase luni al calfelor de prăvălie și salariul pe o lună al lucrătorilor cu ziua; 5° prețul obiectelor de subzistență dat debitorului și familiei sale în curs de șase luni.

Dacă mai multe privilegii din această categorie concură împreună, și dacă toți creditorii nu pot fi integralmente plătiți, din cauza lipsei de activ, cu toții vor lua o parte în proporție cu creanța lor (art. 1724).

Cât pentru privilegiile statornicite de legile spe-

ciale, rangul lor este, în genere, stabilit de textele care le înființează ¹⁾.

Chestiunea este însă mult mai grea de căteori este vorba de concursul privilegiilor speciale între ele și de concursul privilegiilor speciale cu acele generale.

În codul francez, această chestiune a dat loc la discuții fără sfârșit, din cauză că-nici un text de lege nu reglementează această importantă materie ²⁾.

Cu toate acestea unii autori ezită de a critica codul din acest punct de vedere, pentru că legea nu poate să dea în această privință reguli inflexibile, de oarece clasificarea privilegiilor atarnă de multe ori de împrejurări.

Ori cum ar fi, tăcerea codului francez este regretabilă, și foarte bine a făcut legiuitorul nostru

¹⁾ Astfel, de exemplu, art. 29 din legea pentru Creditul agricol dela 2 Iunie 1892, dispune că: «creanțele Creditului agricol sunt privilegiate asupra averii mobile amanetate. Ele vor veni îndată după cheltuelile de judecată, cheltuelile de îngropare ale debitorului și cheltuelile de conservare a lucrului»; de unde s'a tras altă dată concluzia că privilegiul Creditului agricol, asupra lucrurilor amanetate, primează privilegiul proprietarului. C. Foșani, *Dreptul* din 1886, No. 51.

Tot astfel, art. 15 din legea pentru înființarea unei Bănci agricole, dela 1 Aprilie 1894, dispune că: «cu rezerva privilegiului proprietarului, pentru plata anului în care se face împrumutul, și acela pe un an începător dela semestrul agricol (23 Aprilie și 26 Octombrie), care urmează aceluia în care se face împrumutul, și cu rezerva tuturor celorlalte creanțe prevăzute în art. 1729 și 1730, alineatele 2, 3, 4, 5, 7 și 8 C. civil, creanțele Băncii agricole, contractate conform art. 6 punctul 1 din prezenta lege, sunt privilegiate asupra obiectelor puse ca gaș. În aceeași ordine se exercită privilegiile și asupra sumelor pe care societățile de asigurare le-ar datorii împrumutătorilor, în caz de sinistra al obiectelor amanetate.— Pentru a respectă drepturile și interesele societăților de credit financiar, Banca agricolă nu va putea acordă împrumuturi pe gaș proprietarilor moșilor ipotecate la aceste Credite, întrucât nu vor fi achitate ratele datorite acestor Credite, și ajunse la scadență etc.»

²⁾ Astfel, unii conferă precădere privilegiilor generale asupra celor speciale, pentru că cele dintâi se întemeiază pe considerații morale și de ordine publică; alții dau preferință privilegiilor speciale, tocmai din cauza specialității lor. În fine, după un al treilea sistem, preferința trebuie să se determine prin gradul de favoare datorit fiecărui privilegiu în parte. Cpr. Thiry, IV, 411. Vezi și Laurent, XXIX, 521.

de a reproduci puținele reguli ce găsim, în această privință, în legea ipotecară belgiană din 16 Decembrie 1851. Este adevărat că această lege nu curmă toate dificultățile ce se pot ivi în practică, însă, de bine, de rău, ea cuprinde oarecare reguli, care pot servi de călăuză judecătorilor.

«Legea belgiană, zice un autor ³⁾, nu cuprinde o clasificare completă a privilegiilor mobiliare; ea n'a putut să încerce acest lucru, din cauză că aceasta ar fi fost și inutil și periculos: inutil, fiindcă este cu neputință de a se prevedea toate cazurile; periculos, pentrucă atunci când judecătorul se înșală, eroarea sa este trecătoare, pe când dacă eroarea emană dela lege, nedreptatea este permanentă și generală».

Iată regulile admise de lege în această privință:

1° Cheltuelile de judecată primează toate creanțele în interesul cărora au fost făcute ⁴⁾. Legea nu conferă, deci, o preferință cheltuelilor de judecată de cât față de creditorii în interesul cărora au fost făcute. Art. 1731 este deci în perfectă armonie cu art. 1727 și 1729, 1°.

Dacă cheltuelile de judecată au folosit tuturor creditorilor, ele vor primă pe toți creditorii; dacă ele au folosit numai unora din ei, ele nu vor primă decât pe aceștia; dacă ele n'au folosit nici unui creditor, cheltuelile de judecată nu se bucură de niciun privilegiu ⁵⁾.

Astfel, s'a decis că cheltuelile de judecată, făcute cu urmărirea, sechestrarea și vânzarea mobilelor debitorului, primează privilegiul locatorului, pentrucă deși acest din urmă este în drept a reține mobilele locatorului, însă spre a fi plătit, trebuie să se urmărească și să se vândă acele mobile; pe când cheltuelile de judecată făcute pentru validarea titlului de creanță, adică acele făcute până la dobândirea unui titlu cu care s'a urmărit pe debitor, nu pot trece înaintea privilegiului locatorului, căci aceste cheltueli nu sunt făcute în interesul comun al creditorilor, după cum cer art. 1727, 1729, 1° și 1731 ⁶⁾.

Cheltuelile făcute pentru conservarea lucrului primează privilegiile anterioare (art. 1732), adică toate creanțele privilegiate, care au luat naștere înainte de cheltuelile de conservare, fie aceste creanțe garantate printr'un privilegiu general, sau special ⁷⁾.

³⁾ Thiry, IV, 411, p. 354.

⁴⁾ Cheltuelile de judecată primează deci, în principiu, nu numai privilegiile generale, ci înăi și acele speciale, și chiar privilegiile asupra imobilelor. Cfr. Laurent, XXIX, 523.

⁵⁾ Vezi *Curierul Judiciar* din 2 Maiu 1910, p. 250.

⁶⁾ Trib. Brăila, *Dreptul* din 1885, No. 75, p. 600. Cpr. C. București, *Curierul Judiciar* din 1903, No. 66, p. 574. Vezi și *Curierul Judiciar* din 2 Maiu 1910, p. 250.

⁷⁾ Astfel, în privința privilegiilor speciale, cheltuelile de conservare vor trece înaintea privilegiului anterior al locatorului, al creditorului amanetar, al hangului, al cărăușului, etc. Vezi Valette, *Privil. et hypothèques*, 116, p. 156; Cloes, *Idem*, I, 615, p. 355; Martou, *Idem*, II, 522, 523; Troplong, *Idem*, I, 62, etc.

și fie că creditorul anterior a avut sau nu cunoștință de cheltuelile de conservare ⁸⁾.

Iată în ce termeni d'Anethan a justificat această dispoziție prin raportul său la comisiunea Senatului:

«Cine se poate plânge, zice el, că acel căruia se dărește conservarea lucrului, să fie cel dintâi privilegiat? Nimeni, căci dacă el n'ar fi făcut aceste cheltueli, gașul tuturor creditorilor ar fi dispărut» ⁹⁾.

Pentru ca cheltuelile de conservare să primeze celelalte privilegii, se cere însă ca ele să fi fost făcute pe când celelalte privilegii își aveau ființa. Astfel, dacă cineva a făcut cheltueli pentru conservarea unui lucru, care *mai în urmă* a fost constituit amanet, creditorul amanetar nu va fi primit de către acela care a conservat lucrul, pentrucă cheltuelile de conservare nu i-au adus niciun folos, de vreme ce amanetul nu există atunci când ele au fost făcute. Dacă s'ar obiectă că amanetul n'ar fi putut avea loc, în caz când lucrul n'ar fi fost conservat, la aceasta s'ar putea răspunde că, în asemenea caz, creditorul ar fi cerut altă garanție în locul lucrului amanetat ¹⁰⁾.

Din cele mai sus expuse rezultă că privilegiul cheltuelilor de conservare nu primează celelalte privilegii posterioare, dar nici aceste din urmă nu primează privilegiul cheltuelilor de conservare, fiindcă aceștia trece înaintea privilegiilor cuprinse la No. 3, 4 și 5 ale art. 1729 (art. 1732 § 2). Pentru a se determina preferința, va trebui deci să se consulte calitatea privilegiilor, cari vin în concurență cu privilegiul conservării lucrului ¹¹⁾.

Trecând acum la concursul dintre privilegiul aceluia care a conservat lucrul cu privilegiile generale, vom decide că el primează aceste din urmă privilegii, atât în baza art. 1732 cât și a art. 1736, după care privilegiile generale sunt primite de

Dacă însuș creditorul amanetar este acela care a făcut cheltuelile de conservare, el va avea un dublu privilegiu: acel care izvorăște din amanet, și acel al conservatorului lucrului. Cloes, Troplong, *op. și loco supra cit.*

Dacă mai multe persoane au conservat succesiv același lucru, acel mai recent va primă pe acel mai vechiu, pentrucă cheltuelile făcute de acest din urmă au conservat lucrul, care altfel ar fi perit. Vezi Martou, *op. cit.*, II, 524. Cpr. Cloes, *op. cit.*, I, 619, p. 358; D. Negulescu, *Teoria privilegiilor*, p. 49, No. 61, *in fine*, etc.

⁸⁾ Legea nu distinge dacă creditorul anterior a cunoscut sau n'a cunoscut cheltuelile de conservare, pentrucă într'un caz ca și într'altul, el s'a folosit de aceste cheltueli; de aceea legea dă caducitatea aceluia care a conservat lucrul. Vezi Cloes, *op. cit.*, I, 616, p. 356; Martou, *Idem*, II, 522.—*Contrà*: Valette, *op. cit.*, 116, p. 156, 157 (soluție inadmisibilă după textul nostru).

⁹⁾ Vezi Cloes, *op. cit.*, 614, p. 354; Delbecq, *Révision du régime hypothécaire*, p. 120; Martou, *op. cit.*, II, 521, etc.

¹⁰⁾ Cpr. Thiry, IV, 412, p. 351.

¹¹⁾ Thiry, IV, 412, p. 355; Laurent, XXIX, 526.—*Contrà*: Troplong, *Privil. et hypothèques*, I, 62, *in fine*. Cpr. Cloes, *Idem*, I, 617, p. 356 urm.; Delbecq, *op. cit.*, 142, p. 121, etc.

către privilegiile speciale. În adevăr, § 2 al art. 1732 dispune că cheltuelile de conservare primează în toate cazurile privilegiile prevăzute la No. 3, 4 și 5 ale art. 1729, adică: cheltuelile ultimei boli, salariul oamenilor de serviciu, salariul calfelor de prăvălie și furniturile de asistență.

Din împrejurarea că această primare are loc în toate cazurile, rezultă că nu este loc de a se distinge dacă privilegiul acestor creditori este anterior sau posterior cheltuelilor de conservare¹²⁾.

Cheltuelile de judecată primează cheltuelile de conservare sub condițiile prescrise de art. 1731.

Cât pentru concursul cheltuelilor de înmormântare cu acele de conservare ale lucrului, el este regulat de art. 1735: «Privilegiul cheltuelilor de înmormântare trece înaintea tuturor celorlalte privilegii», zice acest text. Legea noastră modificând textul belgian, nu admite, după cum am văzut, nicio excepție în această privință.

3° Art. 1733 prevede concursul privilegiilor speciale între ele, și anume:

a) acel dintre creditorul amanetar, hangiul și cărașul cu vânzătorul unui lucru mobil;

b) acel al vânzătorului unui lucru mobil cu acel al proprietarului casei închiriate sau moșiei arendate.

În cazul întâi, legea acordă preferință creditorului amanetar, hangiului și cărașului asupra vânzătorului de lucruri mobile, dacă acei dintâi n'au știut atunci când au primit lucrul, că prețul acestui lucru eră încă datorit¹³⁾.

În cazul al doilea, locatorul este preferat vânzătorului, afară de cazul când acest din urmă, la transportarea lucrului în casa închiriată sau pe moșia arendată, a făcut cunoscut locatorului că prețul acestui lucru îi este încă datorit.

Iată cum comisia Senatului belgian justifică prima dispoziție:

«Creditorul amanetar, hangiul și cărașul trebuie să fie preferați vânzătorului, pentru că acest din urmă a putut lua precauțiunile ce nu comportă operațiile făcute de ceilalți.

Această preferință n'ar mai fi însă dreaptă, dacă acești creditori, au știut, când au primit lucrul, că prețul acestui lucru eră încă datorit. În asemenea caz, vânzătorul va fi cu drept cuvânt preferat¹⁴⁾.

Tot această comisiune justifică în termenii ur-

mători a doua dispoziție, care preferă pe vânzător, locatorului:

«Vânzătorul nu poate să-și păstreze privilegiul său decât dacă lucrul vândut se găsește încă în posesiunea debitorului. Prudența îi recomandă deci de a se asigura de locul unde acest lucru este depus, și dacă lucrul este pus într-o casă închiriată, buna credință cere ca el să previe pe locator că prețul lucrului vândut îi este încă datorit de către cumpărător. Locatorul, din contra, nu are aceeași înlesnire spre a cerceta dacă mobilele ce garnisesc casa sa sunt sau nu plătite; este deci firesc și echitabil ca legea să-i vie în ajutor.¹⁵⁾»

Acestea sunt motivele legii.

Dispoziția § 2 a art. 1733, care conferă o preferință locatorului asupra vânzătorului unui lucru mobil neplătit, există cu o modificare de redacție și în codul francez (art. 2102, 4° § 3, eliminat de legiuitorul nostru din art. 1730, 5°).

După textul francez (nereprodus la noi și înlocuit prin art. 1733 § 2), vânzătorul care invocă privilegiul său contra locatorului, trebuie să dovedească că acest din urmă a avut cunoștință că lucrurile introduse în casă sau pe moșie nu aparțineau locatorului sau arendașului¹⁶⁾; pe când textul nostru și acel belgian nu cer această dovadă, ei impun vânzătorului obligația de a aduce la cunoștința locatorului că prețul lucrului vândut nu este încă plătit¹⁷⁾, redacție care este mult mai juridică. Legea presupune, în adevăr, că prin neaducerea acestor fapte la cunoștința locatorului, vânzătorul a consimțit tacitament ca lucrurile mobile vândute de dânsul, deși sunt neplătite, să fie afectate la privilegiul celui dintâiu.

Cu toate că legea noastră impune vânzătorului obligația de a aduce la cunoștința locatorului că prețul lucrului vândut de dânsul îi este încă datorit de cumpărător, totuși credem, cu toată controversa ce există asupra acestui punct, că vânzătorul va fi preferat asupra acestui lucru, locatorului, dacă se va stabili în fapt, prin orice mijloace, că acest din urmă a avut cunoștință că lucrurile introduse în imobilul său de către locator sau arendaș nu erau încă plătite; căci, în asemenea caz, el fiind din acel moment de rea credință, această rea credință nu-i poate fi de nici un folos¹⁸⁾.

¹²⁾ Vezi Delbecque, *op. cit.*, 149, p. 123; Cloes, *op. și loco supra cit.*

¹³⁾ Cpr. Troplong, *op. cit.*, I, 186.

¹⁴⁾ O notificare prin portiere, făcută în acest sens de către vânzător, locatorului, ar fi cel mai prudent lucru. Legea nerând însă o asemenea notificare, se înțelege că o scrisoare recomandată și chiar o în cunoștințare verbală ar fi, în principiu, suficiente.

¹⁵⁾ Vezi în acest sens, singurul juridic după părerea noastră, Martou, *Privil. et hypothèques*, II, 529; Thiry, IV, 412, p. 357; Laurent, XXIX, 532. — *Contra*: Cloes, *op. cit.*, I, 623 urm., p. 360 urm.; Delbecque, *op. cit.*, 15^a, p. 123, 124; Cas. rom. Bull. 1898, p. 1431. Vezi *Curierul Judiciar* din 1910, No. 73 pag. 612.

¹²⁾ Cloes, *op. cit.*, I, 618, p. 357; Martou, *Idem*, II, 527; Delbecque, *op. cit.*, 135, p. 120, etc.

¹³⁾ Nicio notificare nu se cere în această privință, și este indiferent dacă creditorul amanetar, hangiul și cărașul au aflat dela vânzător sau de aiurea că prețul lucrului vândut eră încă datorit. Odată ce ei au cunoscut această împrejurare, buna lor credință încetează, și ca atare, nu mai pot primi pe vânzător. Cloes, *op. cit.*, I, 621, p. 359.

¹⁴⁾ Vezi Cloes, *op. cit.*, I, 620, p. 539; Delbecque, *op. cit.*, 144, p. 122.

4° Știm că art. 1730, 2° declară privilegiate sumele datorite pentru semințe sau pentru cheltuielile recoltei anului curent, asupra prețului acelei recolte, și sumele datorite pentru instrumentele de exploatare, pe prețul acestor instrumente, în ambele cazuri cu preferință chiar înaintea proprietarului moșiei, pentru privilegiul arendei.

Aceste cuvinte se mai repetă încă odată în art. 1734, așa că cuvintele relative la concursul privilegiilor, cari se găsește la finele art. 1730, 2° au fost fără nici un temeiu adause în legea noastră după textul francez (art. 2102, 1°, penultim aliniat), unde ele își au rațiunea de a fi, pentru că acolo, după cum am văzut mai sus, art. nostru 1734 (24 din legea belgiană) lipsește.

Oricum ar fi, creanțele pentru semințe, pentru uneltele agricole și pentru formarea recoltei, trec înaintea privilegiului, arendătorului¹⁹⁾, fie că el a știut sau n'a știut că prețul eră încă datorit aceleia care a vândut semințele, instrumentele de cultură, etc., destul este ca acest privilegiu să fie posterior contractului de arendă, căci dacă ar fi anterior, s'ar aplica art. 1733²⁰⁾.

Motivul acestei dispoziții este, după cum știm, că prin aceste furnituri, creditorii de mai sus au introdus în patrimoniul arendașului fructele asupra cărora se exercită privilegiul arendătorului. Este deci just ca acest din urmă să nu vie decât după stingerea creanțelor acelora cari au produs această garanție.

Dacă ar exista mai mulți creditori pentru semințe ori cheltuieli de recoltă, sau mai mulți creditori pentru furnituri de instrumente agricole, fie care din ei va lua, la caz de lipsă de activ, o parte proporționată cu creanța lor (art. 1724)²¹⁾.

5° Art. 1735 dispune că privilegiul cheltuielilor de înmormântare, trec înaintea tuturor celorlalte privilegii. Această dispoziție, care constituie o excepție dela principiul inseris în art. 1736, după care privilegiile generale sunt primite de către acele speciale, se justifică prin caracterul de ordine publică al acestor cheltuieli²²⁾. Acest principiu este cu atât mai admisibil cu cât cheltuielile în chestiune trebuie să fie în raport cu condiția și starea socială a defunctului (art. 1729, 2°).

Acest privilegiu primează pe toate celelalte,

fiindcă legea noastră, spre deosebire de cea belgiană, n'a admis nicio excepție în această privință.

Art. 678 din codul comercial dispune însă că privilegiile maritime, statornicite de art. 678 urm. C. com., trec înaintea oricăru alt privilegiu general sau special asupra imobilelor, stabilit de codul civil; deci, și înaintea cheltuielilor de înmormântare.

După art. 1737 din codul civil, celelalte privilegii generale sunt primite de către privilegiile speciale. Aceasta însemnează că cheltuielile ultimei boli, salariul oamenilor de serviciu, al calferlor și lucrătorilor, precum și furniturile de subzistență sunt primite de către privilegiile speciale, furniturile de subzistență ocupând ultimul rang²³⁾.

Autorii critici însă, și nu fără oarecare temei, această clasificare a privilegiilor. Oricum ar fi, legea a dispus astfel, și această dispoziție curmă una din cele mai mari discuții care s'a ivit sub codul francez²⁴⁾.

Proiectul Camerei reprezentanților eră conceput în termenii următori:

«In genere, privilegiile generale sunt primite de către privilegiile speciale».

Cu toate că această redacție a fost susținută de către raportorul Lelièvre, totuși Camera a primit redacția proiectului guvernului.

Dacă textul legii ar fi trecut astfel cum eră formulat de către comisiunea parlamentară, tribunalele ar fi fost chemate a decide chestiunea după gradul de favoare al creanței garantate printr'un privilegiu special sau general, ceea ce ar fi lăsat să subziste toate contestațiile și dificultățile ce se prezintă în codul francez.

Deși unii regretă redacția actuală²⁵⁾, totuși legiuitorul a făcut bine de a curmat orice discuție în această privință, cu toate că, între privilegiile generale, unele, precum sunt, de exemplu, acel al boalei de pe urmă și al furniturilor de subzistență, ar fi meritat favoarea pe care art. 1735 o conferă cheltuielilor de înmormântare. «Dacă este laudabil de a se îngropa morții, zice un autor, este mai laudabil încă de a nu lăsa oamenii să moară de foame»²⁶⁾.

Din art. 1736 rezultă: 1° că s'ar putea întâmpla ca privilegiul special al cheltuielilor de conservare să primeze privilegiul general al cheltuielilor de judecată, dacă aceste cheltuieli n'au folosit aceleia care a conservat lucrul (art. 1731, 1732); 2° că cheltuielile ultimei boli, salariul oamenilor de serviciu și furniturile de subzistență sunt primite

¹⁹⁾ Cpr. Trib. Botoșani, *Curierul Judiciar* din 1896, No. 25, p. 201 și *Dreptul* din 1896, No. 71; Cas. rom. Bult. 1898, p. 1273. Vezi și Bult. S. I, anul 1878, p. 229.

²⁰⁾ Cpr. Cloes, *op. cit.*, I, 628, p. 363; P. Pont, *Idem*, I, 135; Mourlon, *Examen critique du Comment. de Troplong sur les privilèges*, I, 107; Duranton, XIX, 99, etc.

²¹⁾ Cloes, *op. cit.*, I, 629, p. 363. Vezi și Martou, *op. cit.*, II, 537, p. 186.—Vezi însă Troplong, *op. cit.*, I, 63, 70, p. 63 (ed. a 4-a din 1845), după care muncitorii producători ai recoltei ar veni înaintea vânzătorului de semințe, pentru că, fără danșii, n'ar fi existat recoltă, și vânzătorii semințelor n'ar fi putut să-și exercite privilegiul lor.

²²⁾ Vezi *Curierul Judiciar* din 27 Mai 1910, No. 39, p. 340, Cpr. Martou, *op. cit.*, II, 544, p. 190.

²³⁾ Cpr. Martou, *op. cit.*, II, 544, p. 189; Laurent, XXIX, 541.

²⁴⁾ Vezi în privința diferitelor sisteme propuse în Franța, Baudry et Loynes, *op. cit.*, I, 769 urm. Cpr.: Valette, *Idem*, 117, 119, p. 160 urm.; Bendant, *Sur-tès personelles et réelles*, I, 488 urm.; Laurent XXIX, 521, etc.

²⁵⁾ Vezi Martou, *op. cit.*, II, 544, p. 190.

²⁶⁾ Laurent, XXIX, 541. Vezi și Martou, II, 544, p. 190,

de către privilegiul creditorului amanetar, al han-giului și al vânzătorului unui lucru mobil, etc. ²⁷⁾.

Acestea sunt regulile admise de legea noastră în privința concursului privilegiilor între ele. Toate dificultățile ce se prezintă în practică nu sunt rezolvite, însă totuși e ceva.

În cât privește clasificarea privilegiilor fiscului, județelor, comunelor și stabilimentelor publice, arareori se vor prezenta dificultăți, căci mai totdeauna rangul acestor privilegii se fixează de legile care le stabilesc.

D. ALEXANDRESCO

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența de la 29 Septembrie 1910

Președinția d-lui G. P. PETRESCU, Președinte

Primăria com. Oenele-Mari cu Arnold Iarinai

Taxe comunale. — Legea maximului acestor taxe din 1903 — Dreptul comunelor de a înființa, cu aprobarea regală, taxe, în marginile tabloului anexat la acea lege — Dreptul comunei de a înființa taxe pentru serviciile particulare ce face locuitorilor. — Condițiune ca primăria să presteze acele servicii, pentru a putea cere acele taxe. — (Art. 1 și 4 din legea maximului taxelor comunale din 1903).

1. Potrivit art. 1 din legea asupra maximului taxelor și contribuțiilor comunale din 1903, comunele, pentru acoperirea cheltuielilor lor, își vor putea înființa, cu aprobarea regală, în urma unui aviz special al Consiliului de miniștri, taxe și contribuțiuni în marginile și cu distincțiunile stabilite prin tabloul anexat la acea lege.

Astfel, dacă consiliul comunal (în speță al comunei Oenele-Mari) a prevăzut prin tabloul de taxe articolul „lemnărie“ pe care îl supune la o taxă comunală, nu se poate înțelege prin acest cuvânt de cât lemnăria de construcție, iar nu și lemnele de foc, de oarece prin tabloul anexat la legea maximului se prevede la art. 16 taxa numai asupra materialelor de construcție, și comuna nu poate înființa taxe decât în marginile aceluia tablou.

2. Art. 4 din aceeași lege autoriză de asemenea comunele a înființa taxe pentru diferite servicii ce vor regula a se face pentru uzul particular al locuitorilor, precum serviciul curățirii gnoaielor, serviciul apelor, cotitul vaselor, cântăritul, măsuratul alimentelor, etc.

Din această dispoziție rezultă în mod neîndoios că, pentru ca primăria să aibă dreptul a pretinde asemenea taxe de la locuitori, trebuie ca ea să presteze acele servicii, căci altfel, taxa ar fi fără cauză și ca atare nedatorită.

Deciziunea 311/910. — Respins, recursul făcut de Primăria comunei Oenele-Mari, în contra sentinței cu No. 450 din 1905 a Trib. Vâlcea, dată în proces cu Arnold Iarinai.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Al. Niculescu, în desvoltarea motivelor de casare I și II, declarând că renunță la motivul III; și

Pe d-l avocat I Th Florescu, în combateri.

Deliberând.

Asupra motivelor de casare I și II:

I. «În fond, Onor. tribunal, deși constată că Primăria comunei Oenele-Mari, pentru acoperirea cheltuielilor sale, în conformitate cu art. 4 din legea asupra maximului taxelor și contribuțiilor comunale a înființat un impozit de 0.05 bani la sută de kgr taxa de cântărit, care impozit a fost stabilit definitiv îndeplinindu-se toate formalitățile cerute de legea comunală conform art. 94 din legea comunală și deși al 2 din art. 4 din legea maximală prevede că comunele pot să impue această taxă ca obligatoriu, și deși din tabloul anexat la dosar, de impozitele ce au a plăti cetățenii comunei Oenele-Mari, se constată că aceste taxe sunt obligatorii, totuși violează textul art. 4 din legea maximului, combinându-l cu art. 1 din citata lege care spune că comunele pot înființa taxe în conformitate cu tabloul anexat la lege, de unde trage concluzia că de oarece în tablou nu se prevăd taxe pentru lemne de foc, ci numai pentru lemne de construcție, lemnele de foc sunt scutite de taxe, făcând cu această interpretare două erori: 1) art. 1 dă voce comunelor să înființeze taxe pe obiectele prevăzute în tablou după interesele lor ca sumă de impozit, care însă nu treacă peste maximul prevăzut; așa fiind, art. 4 nu mai avea sens să dispue tot despre ce a legiferat prin art. 1; 2) taxa la care s'a impus apelantul, după cum se constată din sentință și dosar, nu e privitoare la cutare sau cutare articol de consumație, ci e taxa prevăzută de art. 4, taxă de cântărea în general și independent de celelalte taxe, și cum comuna are acest serviciu, cu necesarele și funcționarii săi și cum în tabloul de impozite al comunei, investit cu toate formele legale, și necontestat, există taxa de cântărit asupra lemnăriei, oricare ar fi ea, tribunalul prin această greșită interpretare a violat art. 4 din legea maximului și art. 94 din legea comunală»

II. «Tribunalul omite a se pronunța asupra unui cap principal de apărare.

«Am propus, după cum se vede din considerante, pe cale de fine de neprimire, că conform art. 94 din legea comunală consiliul comunal după ce votează un impozit, e supusă la formalitățile întinse de publicații în scopul de a aduce această impunere la cunoștința celor interesați și că cei ce se vor crede vexați prin aceste noi impuneri au dreptul să conteste la consiliu care e dator să trimească actele consiliului județean spre a se pronunța. Că, în speță, cetățenii ce s'au crezut vexați au făcut aceste întâmpinări înăuntrul termenilor prescriși de zisul text de lege, și că apelantul nefăcând o astfel de întâmpinare, contestația, a pierdut dreptul de a se mai plânge contra impunerii și tribunalul prin considerentele sale unește acest incident cu fondul și cu toate acestea în dispozitiv nici un cuvânt asupra acestui fine de neprimire, rămânând astfel netrașată de justiție această apărare a noastră de interes capital în deslegarea acestui litigiu comițând astfel o esențială omisiune».

Având în vedere că se constată, din sentința supusă recursului, că intimatul Arnold Iarinai, fiind urmărit de Primăria comunei Oenele-Mari, recurența de azi, pentru suma de 375 lei, ca taxă de cântărit, și anume cinci bani de fiecare sută de chilogramme de lemne de foc, furnizate de numitul la saținele Oenele-Mari, dânsul a făcut contestație la consiliul comunal al Primăriei comunei Oenele-Mari, care a respins-o;

Că, în contra încheerii consiliului comunal, dânsul a făcut apel la Tribunalul Vâlcea care i-a admis atât apelul cât și contestația, statuând că sus zisa primărie nu este în drept a cere de la intimat taxa de cântărit lemnele de foc, întru cât în fapt, primăria nu i-a făcut acest serviciu;

Având în vedere că, potrivit art. 1 din legea asupra maximului taxelor și contribuțiilor comunale din 1903, comunele, pentru acoperirea cheltuielilor lor, își vor putea înființa cu aprobarea regală, în urma unui

²⁷⁾ Cloes, op. cit., I, 634, p. 367; Delbecque op. cit., 141 urm., p. 121 urm., etc.

aviz special al Consiliului de ministri, taxe și contribuțiuni, în marginile și cu distincțiunile stabilite prin tabloul anexat la această lege;

Că, prin acel tablou se prevede, la art. 16 taxa asupra materialelor de construcție întrebuințate la clădiri din nou sau împrejmuirii;

Considerând că rezultă de aci că prin articolul «lemnării», prevăzut în tabloul consiliului comunal care a înființat taxa în discuțiune, nu se poate înțelege decât lemnăria de construcție, iar nu și lemnele de foc, de oarece, potrivit articolului citat din legea maximumului taxelor comunale, comuna nu putea să înființeze taxe decât în marginile stabilite prin tabloul anexat la acea lege;

Considerând că primăria nu își poate întemeia pretențiunile sale nici pe art. 4 din aceiași lege, după care comunele sunt de asemenea autorizate a înființa taxe pentru diferite servicii ce vor regla a se face pentru uzul particular al locuitorilor, precum serviciul curățirii gunoierilor, serviciul apelor, curățirea latrinelor, tăierea vitelor, cotitul vaselor cântăritul, măsuratul, controlul alimentelor: că consiliile comunale sunt singure în drept a determina prin regulamentele ce vor face dacă aceste servicii vor fi obligatorii pentru locuitori sau numai facultative;

Considerând, în adevăr, că din această dispoziție rezultă în mod neîndoios că, pentru ca primăria să aibă dreptul a pretinde asemenea taxe de la locuitori, trebuie ca ea să presteze acele servicii, căci altfel, taxa ar fi fără cauză și ca atare nedatorită;

Considerând că, în speță, tribunalul, pentru a decide că primăria nu putea pretinde de la intimat taxa de cinci bani de cântărit lemne de foc, motivează și constată în fapt că primăria nu a făcut acest serviciu intimatului și că acest serviciu nu este obligator pentru locuitori;

Considerând că, astfel fiind, din ambele puncte de vedere, sentința tribunalului este dată în conformitate cu dispozițiunile sus citatei legi, așa că motivele de casare sunt neîntemeiate și trebuie să se respingă;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIUNEA I

Audiența dela 15 Martie 1910

Președenția d-lui EPIMIE ANTONESCU judecător-unic

— Antigone Hristu cu Spiridon Cevie —

Sentința civilă No 181

Act dotal. — Confectionarea lui în țară străină — Aplicarea regulii *locus regit actum*. — Valabilitatea lui dinaintea instanțelor noastre judecătorești. — (Art. 1223 din codul civil)

Potrivit principului *locus regit actum*, *actul dotal, făcut în străinătate în conformitate cu legile locului unde s'a încheiat, este perfect valabil dinaintea instanțelor noastre judecătorești.*

Tribunalul.

Asupra acțiunii făcută de Antigone Hristu prin petițiunea înregistrată la No 23387 din 1909, prin care cere ca fostul său soț Spiridon Cevie să fie obligat a-i restitue dota de 190 lire turcești sau lei 4313 pe care a primit-o cu ocaziunea căsătoriei sale prin actul cu data 24 August 1899 tradus de Ministerul de externe, cu procente și cheltueli de judecată;

Având în vedere susținerile reclamantei și actele prezentate;

Având în vedere că din actul cu data 24 August 1899 făcut de secretarul mitropolitin din Corița, care a ținut loc de notar, se constată că în adevăr s'a constituit dotă reclamantei de către mama sa Marina Hristu suma de 190 lire turcești, care dotă s'a stipulat prin act că trece în posesia lui Spiridon Cevie, iar proprietatea dotei aparține lui Antigone Hristu;

Având în vedere că din însemnările de pe acest act se constată că Spiridon Cevie a primit 165 lire, iar restul de 25 lire l-a ertat;

Având în vedere că din actul Sf. Mitropoliei din Corița cu data 15 de Octombrie 1908 tradus de Ministerul de externe la No 5977 din 1908, se constată că căsătoria dintre reclamantă și Spiridon Cevie s'a desfășurat la 4 Septembrie 1908 astfel că Spiridon Cevie urmează să restituie dota ce a primit;

Având în vedere că actul dotal ce prezintă desi nu este făcut în conformitate cu legile române, el este însă făcut în conformitate cu legile locului unde s'a încheiat, după cum aceasta rezultă din cartea I titlu B. cap V art. 48 din instrucțiunile patriarhalului din Constantinopol traduse de Ministerul de externe la No 1387 din 5 Martie 1910, și din care se vede că grefierii tribunalelor eclesiastice și în lipsa lor persoanele speciale numite de arhierul din localitate îndeplinesc atribuțiunile de notar pentru redactarea foilor dotale, este funcțiune care în speță s'a îndeplinit de secretarul mitropoliei din Corița, astfel încât actul dotal prezentat este perfect valabil;

Având în vedere că chiar dacă acest act nu ar fi autentic ci numai cu semnături private odată ce din el se constată că Spiridon Cevie a primit ca dotă 190 lire turcești, el trebuie să restituie această dotă îndată ce căsătoria s'a desfășurat și această restituire urmează să o facă fostei sale soții Antigone Hristu, de oarece chiar în acest act se zice că dota primită devine proprietatea soției Antigone Hristu;

Având în vedere că actul dotal ce se prezintă a fost recunoscut ca semnăt de Spiridon Cevie la interogatoriul ce i s'a făcut înaintea Tribunalului Ilfov, secția IV cu ocaziunea procesului de pensiuie alimentară, astfel în cât este recunoscut și prin mărturisire judiciară;

Pentru aceste motive, tribunalul admite acțiunea, etc.

(s) Ef. Antonescu

Observație. — În cât privește convenția matrimonială a unor soți străini, cari se judecă înaintea tribunalelor române, nu mai încapă îndoială că forma, acestei convenții matrimoniale este aceea a locului unde ea a fost făcută, conform *regulei locus regit actum* (art. 2, § ultim C. civil).

În cât privește însă chestiunea de a se ști dacă doi soți români cari își fac convenția lor matrimonială în țară străină, trebuie s'o facă conform *regulei locus regit actum*, sau în forma autentică a legii străine, chestiunea este foarte controversată. A se vedea numeroasele autorități citate într'un sens și într'altul, de d-l D. Alexandrescu, în tom. VIII al Comentariilor sale de drept civil, p. 72 și 73, nota 3.

(N. R.)

TRIBUNALUL JUDEȚULUI PUTNA, SECȚIA I

Audiența dela 23 Februarie 1910

Președenția d-lui AL NEGRESCU prim-președinte

Sentința civilă No.

V. Constantinovici cu G. Ioan

Urmărire imobiliară — Urmărire pornită pentru o sumă mai mare decât cea datorită. — Dacă aceasta e o cauză de anulare a întregii urmăriri. — Debitor în contra căruia s'a început urmărirea unui nemiscător. — Dacă el poate suspenda execuția pe motiv că asupra aceleiași sume există o poprire. — (Art. 502 din proc. civilă și articolele 1831 și 1835 din codul civil)

1. O urmărire imobiliară pornită de un creditor pentru o sumă mult mai mare decât aceea arătată în titlu creației sale, nu e o cauză de nulitate a întregii urmăriri, întru cât, pe de o parte, în procedura civilă la capitolul unde se vorbește de execu-

țarea silită asupra bunurilor mobile nu e nici un articol care să prevadă în mod expres această nulitate, iar pe de altă că art. 1835 din codul civil arată lămurit că urmărirea exercitată de un creditor pentru o sumă mai mare, nu e motiv a face ca urmărirea să cadă, ci ea își produce toate efectele, și numai la facerea tabloului de ordine a creditorilor, sau la tabloul de distribuire se vor regula exact pretențiunile care există între creditorul urmărit și debitorul urmărit pentru o sumă mai mare.

2. Un debitor contra căruia s'a început o urmărire de nemiscătoare, prin primirea comandamentului și a somațiunii de plată, nu poate nici suspenda execuția silită începută, sprijinul numai pe împrejurarea că asupra aceleiași sume de bani s'ar găsi înființată o poprire, pentru că procedura civilă în art. 502 și codul civil în art. 1831 prevăd numai un singur caz de suspendarea urmăririi și aceasta e facultativ pentru tribunal, iar afară de acel caz nu se poate suspenda vre o urmărire de nemiscătoare, nefiind admisă nici de lege, nici de vre o rațiune juridică.

Tribunalul.

Asupra primului motiv al contestației invocată de V. Constantinovici și susținută în dezbaterile orale de apărătorul său Gh. Gavriluț, prin care tinde la anularea urmăririi pentru faptul că creditorul Gh. Ioan a început și exercitează o urmărire imobiliară pentru suma de 2500 lei, pe când în realitate creanța sa e mai mică, fiind numai de 1500 lei;

Având în vedere că o urmărire imobiliară, pornită de un creditor pentru o sumă mult mai mare de cât aceea arată în titlul creanței sale, nu e o cauză de nulitate a întregii urmăririi, întrucât, pe de o parte, în procedura civilă în tot capitolul IV unde se vorbește de executarea silită asupra bunurilor nemiscătoare nu e nici un articol care să prevadă în mod expres această nulitate, iar, pe de altă, că în codul civil, în art. 1835 se arată lămurit că urmărirea exercitată de un creditor pentru o sumă mai mare nu e un pretext a face ca urmărirea să cadă, ea-și va produce toate efectele și numai la facerea tabloului de ordine a creditorilor sau la tabloul de distribuire se vor regula exact pretențiunile care există între creditorul urmărit și debitorul urmărit pentru o sumă mai mare, și deci, ca consecință, urmează ca primul motiv al contestației să fie respins ca neîntemeiat;

Asupra celui de al doilea motiv al contestației, invocată și susținută în dezbaterile orale și în notele rezumative, deus la dosar de apărătorul contestatului, că asupra sumei de 1500 lei, ce datorește ca rest din prețul convenit prin contractul de vânzare-cumpărare cu P. Gheorghiu, fiind înființată o poprire de un oarecare Dumitru Răducan, pentru suma de 1370 lei, și ca să nu fie expus să plătească de două ori aceeași datorie, cere anularea urmăririi îndreptată contra sa de Ghiță Ioan, până se va hotărî definitiv întâi asupra poprirei lui Dumitru Răducan și al doilea asupra acțiunilor de anulare ceziunilor locotenentului I Alexandrescu și Ghiță Ioan, făcute tot de D. Răducan, creditorul popritor;

Având în vedere că prin acest al doilea motiv al contestației se pune în discuție chestiunea de a se ști dacă un debitor care are o sumă de bani poprită în mâinele sale se poate opune unui creditor al său, personal, care urmărește un imobil pentru aceeași sumă de bani sau dacă poate suspenda cursul unei execuții silită de nemiscătoare din cauza creditorilor popritori;

Având în vedere că un debitor care ar împiedeca cursul unei urmăririi imobiliare, bazat numai pe faptul că aceeași sumă ce datorește este fixată în mâna sa de voe, un creditor popritor pe lângă că ar stănjeni mersul unei urmăririi de nemiscătoare fără nici un text de lege, dar prin această procedură s'ar creea singur, în mod cu totul arbitrar, termene de plată pentru o datorie exigibilă,

ceea ce legiuitorul nostru atât în dispozițiunile sale din codul civil cât și din procedura civilă nu numai că n'o spune, dar nici nu lasă să se înțeleagă că o permite;

Având în vedere, că un debitor contra căruia s'a început o urmărire de nemiscătoare trimițându-i se comandamentul și somat fiind la plata unei creanțe, nu poate nici suspenda execuția silită începută sprijinit numai pe împrejurarea că asupra aceleiași sume de bani s'ar găsi înființată o poprire, pentru că procedura civilă în art. 502 și codul civil în art. 1831 prevăd numai un singur caz de suspendarea urmăririi și acesta e facultativ pentru tribunal; că, în afară de acest caz, nu se poate suspenda vre o urmărire de nemiscătoare nefiind admisă nici de lege, nici de vre-o rațiune juridică;

Considerând că, dacă un datornic care se vede constrâns pe de o parte de un creditor popritor, care-l oprește de a se elibera de o sumă de bani ce datorește lovind-o de indisponibilitate, iar, pe de altă parte, de alt creditor al său prin o urmărire începută asupra unui imobil, pentru aceeași sumă, nu poate nici să se opună și nici să suspende urmărirea imobiliară deși are bani și-i ține la dispoziția creditorilor, totuși îi rămâne o singure cale ca să înlăture urmărirea, consemnând întreaga sumă de bani ce datorește pe numele și la dispoziția creditorilor, cum arată art. 1114 și 1116 din cod. civil și 463 din proc. civilă;

Considerând, că în speță, contestatorul V. Constantinovici văzându-se urmărit și de D. Răducan în calitate de creditor popritor și de Ghiță Ioan în calitate de ultim cesionar al actului de vânzare încheiat între V. Constantinovici și P. Gheorghiu cu rest de preț de lei 1500, în loc să depună la Casa de consemnații suma de bani ce i se cerea de doni creditorilor și la dispoziția lor, așteptă ca creditorul Ghiță Ioan să înceapă urmărirea asupra imobilului ce cumpărăse; ceva mai mult nu consemnează banii nici după primirea comandamentului, nici mai în urmă până la ziua fixată pentru vânzarea nemiscătorului urmărit și când și a dat seamă de greseala făcută introduce această contestație, prin care cere anularea urmăririi îndreptată contra sa invocând ca ultim motiv că creditorul urmăritor Ghiță Ioan nu-i cerea ca să-i depună suma de bani, ci-l soma pur și simplu ca să-i plătească suma de 2500 lei; că această plată nu putea să o facă, întru căt Ghiță Ioan știa că asupra aceleiași creanțe este o poprire înființată și a esitat să-i achite creanța, de oarece îi era frică ca să nu plătească de două ori aceeași sumă de bani;

Considerând că această argumentație nu e nici juridică nici serioasă, pentru că pe această cale s'ar poată un debitor perfect de bine eschiva ca să achite o creanță exigibilă, căci mai în todeauna va găsi pe câte un bine făcător care să-i înființeze vre-o poprire fictivă pe aceeași bani, ce se urmăresc, și cu chipul acesta acel care e un real creditor să se vadă străgănit în satisfacerea creanței sale;

Considerând că asupra acestei chestiuni s'a pronunțat în același sens și înalta noastră Curte de casație și justiție prin decizia No 328/904 (publicată în buletinul Curții de casație pe anul 1904); că din toate aceste rezultă că motivul al doilea pentru admiterea contestației nefiind fondat că să a fi respins;

Pentru aceste motive redactate de d-l magistrat-stațiar C. Panaitescu, Tribunalul respinge, etc.;

Acțiunile imobiliare referitoare la pământurile date locuitorilor săteni și declarate inalienabile prin legile de impropietărire, mai sunt scutite de timbru, atunci când pământurile devin alienabile?

Conform art. 33 l. jud. ocoale și art. 43 l. timbrului, sunt scutite de taxa timbrului și de ori ce cheltuieli de procedură, toate acțiunile imobiliare

privitoare la pământurile date locuitorilor săteni și declarate inalienabile prin legile de improprietărire.

Se ridică chestiunea, dacă mai pot beneficia de scutirea de timbru, acțiunile referitoare la aceste pământuri, atunci când ele ar deveni alienabile?

Pot deveni alienabile asemenea pământuri în două moduri: 1) Prin expirarea termenului inalienabilității, fixate prin legile de improprietărire, cea ce până acum neîmplinindu-se, nu putem avea un caz în practică; 2) Prin declararea de alienabile a locurilor aflate în raza orașelor sau târgulețelor.

Intr'adevăr, prin diferitele legi speciale s-au declarat alienabile locurile date sătenilor prin legile de improprietărire, și aflate în raza orașelor, acestea fie în interesul circulației terenurilor, fie pentru a se da o extensiune comerțului în târgulețe, putând să cumpere comercianții terenuri rurale și să se stabilească acolo.

Se susține de unii că acțiunile referitoare la asemenea pământuri, nu mai sunt scutite de timbru, întru cât au devenit alienabile.

Creдем că părerea aceasta se datorește sau în urma unei superficiale interpretări a art. 33 l. j. ocoale și 43 l. timbrului sau temerei de a nu contraveni legii timbrului și principiului de a se da totdeauna un timbru mai mare, atunci când legea timbrului pare a nu fi destul de clară.

Intr'adevăr, dispozițiunile legii timbrului sunt de strictă interpretare și nicăeri neprevăzându-se decăderea din beneficiul scutirii de timbru, atunci când pământurile ar deveni alienabile, acțiunile referitoare la asemenea pământuri vor continua să se bucure de scutirea de timbru.

Pe de altă parte, nici legile de declarare a alienabilității locurilor din raza orașelor, nu arată că asemenea acțiuni, ar înceta de a fi scutite de timbru, și nici nu se poate înțelege ca aceste legi, venind să favorizeze orașele, să răpească un drept acordat de legea timbrului și l. jud. de ocoale, sătenilor improprietăriți.

Legea judecătorilor din 1896, precum și cea din 1907 și legea timbrului, adăugând pe lângă cuvintele «pământurile date locuitorilor săteni» și «deklarate inalienabile prin legile de improprietărire», nu a înțeles, că numai intrucât acele pământuri vor fi inalienabile, să fie scutite de timbru, ci a vrut să precizeze, să determine mai bine pământurile date la improprietărire, care totdeodată sau declarat și inalienabile; dacă ar fi voit să lege scutirea de timbru de inalienabilitatea pământurilor, ar fi putut opune «cât timp aceste pământuri vor fi inalienabile, căci după un timp de 30 de ani, în urmă prelungit, urma ca toate aceste pământuri să devie alienabile.

De altfel, scutirea de timbru nu s'a acordat de cât ulterior legilor de improprietărire și inalienabilității și anume la 1896 prin legea judecătorilor și apoi prin legea timbrului, iar inalienabilitate absolută nu există nici astăzi pentru aceste pământuri, căci poate fi dobândite chiar acum de săteni și comună, și cu toate acestea există scutire de timbru.

De aici vedem că scutirea de timbru nu este o consecință directă a inalienabilității, ci atât scutirea de timbru, cât și inalienabilitatea sunt două avantaje acordate țăranilor, pentru ca să poată profita în mod real de pe urma legilor de improprietărire. Scutirea de timbru este deci motivată de originea pământurilor, date cu atâtea sacrificii prin legile de improprietărire, și de lipsa de mijloace a țără-

nilor pentru a suporta taxa de timbru în judecățile privitoare la aceste pământuri.

Tot acest din urmă motiv, a făcut și pe legiuitorul din 1907 ca să scutească de timbru prin art. 33 l. jud. ocoale acțiunile mobiliare pornite de țărani până la valoarea de 300 lei.

S'ar putea obiecta că întru cât pământurile rurale devin alienabile se pot dobândi și de alte profesioni de cât de țărani și chiar de străini, și că și aceștia ar putea să ceară beneficiul scutirii de timbru, pe motiv că pământurile la origină au fost rurale.

În cazul acesta însă trebuie să avem în vedere că atât legile de improprietărire cât și scutirea de timbru au fost date în avantajul clasei țărănești, căci numai țăranii puteau dobândi pământuri rurale și deci numai ei se puteau folosi de scutirea de timbru.

Prin urmare, legiuitorul ne având în vedere de cât pe sătenii improprietățiți, și pe aceia care puteau dobândi chiar în timpul inalienabilității ca: sătenii și comuna (astăzi chiar și preuți, lavățători și sătence), numai pentru ei se va menține beneficiul scutirii de timbru chiar după ce pământurile ar deveni alienabile, iar nu și pentru aceia, care n'ar fi putut dobândi acele pământuri în timpul inalienabilității, și care le-au dobândit numai în baza legilor de declarare de alienabile a pământurilor rurale; pe aceștia nu i-a avut în vedere legiuitorul, când a adus scutirea de timbru, căci ei nu puteau avea asemenea pământuri și nu puteau porni acțiuni imobiliare referitoare la ele. — Deci, când nu te-ai bucurat niciodată de un privilegiu, nu poți veni să-l reclami numai pe motivul originii rurale a pământurilor.

În sprijinul acestei păreri mai vine și rezultatul curios la care ar da naștere părerea contrarie, că trebuiesc timbrate asemenea acțiuni. Să presupunem că unii improprietăriti i sa dat teren de cultura și loc de casă. Locul de casă cade în raza unui oraș, unde sau declarat alienabile locurile de casă, terenurile de cultură au rămas însă tot inalienabile. Se face o acțiune în revendicare referitoare la întreg lotul de improprietărire. Trebuie acțiunea să fie făcută pe timbru sau fără timbru? De oare ce locul de casă a devenit alienabil, după părerea contrarie aceleia ce susținem, ar trebui făcută acțiunea pe timbru, sau în cazul când reclamantul voește a face o acțiune fără timbru, să renunțe la locul de casă, pentru care are drept a face o acțiune separată pe timbru, cea ce ar face pe țăranul reclamant să se lipsescă de locul de casă, de cât să facă o acțiune timbrată.

Creдем, deci, că acțiunile imobiliare referitoare la pământurile date sătenilor și declarate inalienabile prin legile de improprietărire se bucură încă de scutire de timbru de și au devenit alienabile, atunci când sunt pornite de acei ce au fost improprietăriți sau de cei ce puteau să le dobândească și în timpul inalienabilității; nu vor beneficia însă de scutirea de timbru, aceia care le vor fi dobândit numai în baza legilor de declarare a alienabilității acestor pământuri.

Acesta bine înțeles, până la o dispozițiune categorică a legii timbrului sau unei alte legi, prin care s'ar ridica scutirea de timbru pentru aceste pământuri devenite alienabile.

R. VALENESCU

Magistrat Stagiar, Filipești-Prahova.